

СИСТЕМНІ ОСНОВИ АДВОКАТУРИ

Іваницький С.О., к.ю.н., доцент

*Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка,
вул. Лагерне поле, 5, Миколаїв, Україна
serg-infolines@mail.ua*

У статті розглянуто системні основи організації й діяльності адвокатури. Досліджено склад, структуру, систему адвокатури, проаналізовано зв'язки та відносини між елементами й підсистемами адвокатури України. Сформульовано пропозиції з удосконалення системної моделі організації адвокатури.
Ключові слова: адвокат, адвокатура, система, структура, склад, адвокатська діяльність, адвокатське бюро.

СИСТЕМНЫЕ ОСНОВЫ АДВОКАТУРЫ

Иваницкий С.А.

*Луганский государственный университет внутренних дел имени Э.А. Дидоренко,
ул. Лагерное поле, 5, Николаев, Украина
serg-infolines@mail.ua*

В статье рассмотрены системные основы организации и деятельности адвокатуры. Исследованы состав, структура, система адвокатуры, проанализированы связи и отношения между элементами и подсистемами адвокатуры Украины. Сформулированы предложения по совершенствованию системной модели организации адвокатуры.
Ключевые слова: адвокат, адвокатура, система, структура, состав, адвокатская деятельность, адвокатское бюро.

SYSTEM FOUNDATION OF THE LEGAL PROFESSION

Ivanitskyi S.O.

*Lugansk state university of internal affairs named after E.O. Didorenko, str. Lagerne pole, 5, Mikolaiv, Ukraine
serg-infolines@mail.ua*

The article examined systematic foundation of the organization and activities of the legal profession. It was investigated the composition, structure, system of the legal profession, the connections and relations between elements and subsystems of the legal profession of Ukraine.

It was formulated the concept of a system as a set of interacting elements, interconnected links and relationships, which form a certain unity, integrity. Key aspects of the concept "system" are the unity of the composition (elements) and structure (connections and relationships). Elements are internal units that are in the process of interaction between them constitute the system as a whole. The part is a component of a higher level of generalization, characterized by a relatively independent group of items.

It was proved that among a significant number and wide diversity of relationships have meaning only connections of system – basic, sustainable, natural. A simple collection or a set of mechanical elements between which there are no necessary connections and relations, systems do not form. The structure of the system was defined as a form of placement and relationship of elements of the system. The need to build the bar as the system is caused by life itself, as its daily opponents are highly organized system of the Ministry of internal affairs, Prosecutor's office, SBU and the like. It was proved that the system of legal profession should be completed and sufficiently independent. The elements of the system of legal profession are combined backbone connections, which are based on common goal and objectives, as well as a special personality of the lawyer.

The peculiarity of the legal profession as system is that it is a large and complex socio-technical system. It was argued that the system of legal profession is an element of the legal system. Suggestions were made for improving the system models of the organization of the legal profession.

Key words: lawyer, legal profession, system, structure, composition, legal activity, law offices.

Розвиток прогресу, технологічні інновації та ускладнення соціальних відносин між людьми зумовили вдосконалення правових механізмів, що обслуговують розвиток цивілізації. Вимогою часу стало застосування комплексного системного підходу в діяльності інститутів, відповідальних за реалізацію суспільно значущих завдань. Здійснюючи важливі конституційні функції в умовах протидії з боку широкого кола складно організованих систем, адвокатура відчуває необхідність у розумінні й оптимізації власного системного потенціалу, системної організації та діяльності в умовах несприятливого зовнішнього середовища.

Проте в українській науці аналізувались лише загальні питання теорії систем [9; 12], поняття «система адвокатури» юристами майже не досліджено. Зазвичай вітчизняні правники мимохідь використовують це словосполучення, не розкриваючи його зміст [1, с. 174-175; 2, с. 86]. В. Кальний в

одній із наукових статей [3] висловив своє розуміння суті цієї дефініції, проте це було здійснено в період дії Закону України «Про адвокатуру» 1992 р. Сучасна розгорнута теоретична характеристика змістовних компонентів системи адвокатури відсутня, що стримує її розвиток, визначаючи актуальність публікації.

Метою статті є дослідження системи адвокатури та її співвідношення із суміжними правовими категоріями.

Як на побутовому рівні, так і в загальній теорії систем відсутня єдність думок щодо змісту поняття «система», яке часто ототожнюють із термінами «структура», «організація».

Так, у тлумачних словниках система розглядається як порядок, зумовлений правильним, планомірним розташуванням і взаємним зв'язком частин чого-небудь; форма організації, будова чого-небудь; сукупність яких-небудь елементів, одиниць, частин, об'єднаних за спільною ознакою, призначенням; будова, структура, що становить єдність закономірно розташованих і функціонуючих частин [4, с. 1320-1321; 5, с. 430].

В англійській мові слово «система» тлумачиться як «регулярно взаємодіюча чи взаємозалежна група елементів, що складають єдине ціле; орган, що розглядається як функціональна частина; форма соціальної, економічної чи політичної організації або практики; організоване об'єднання чи соціальне положення» [6, с. 1199].

Розкриття глибинної суті поняття, що аналізується, потребує звернення до загальної теорії систем (далі – ЗТС). На початковому етапі розвитку цієї теорії один із її засновників Л. фон Берталанфі визначав систему як комплекс елементів, що взаємодіють один з одним [7, с. 33].

Очевидно, що подібне трактування надає лише загальне уявлення про її зміст, тому послідовниками ЗТС напрацьовано десятки різноманітних дефініцій системи [8, с. 57; 9, с. 21; 10, с. 17; 11, с. 137]. Загальноприйнятим можна вважати розуміння системи як сукупності взаємодіючих елементів, які поєднані між собою зв'язками й відносинами, утворюючи певну єдність, цілісність. З незначними відмінностями такий підхід поділяється більшістю вітчизняних та іноземних дослідників [12, с. 17; 13, с. 27].

Ключовими аспектами поняття «система» виступає єдність складу (елементів) і структури (зв'язків та відносин). Елементи становлять найменші внутрішні одиниці, що в процесі взаємодії утворюють систему як ціле. Елемент є часткою, яка не підлягає подальшому подрібненню, хоча залежно від потреб іншого дослідження може розглядатись як система. Наприклад, система підвищення кваліфікації адвокатів може бути предметом розгляду як самостійна система або як елемент системи адвокатського самоврядування. Повний перелік елементів становить склад системи.

Частина є компонентом більш високого рівня узагальнення, характеризуючи відносно самостійну групу елементів. Підсистема є автономною групою елементів у межах системи, диференційованою за функціональною, суб'єктною або іншими ознаками. Наприклад, у системі адвокатури функціонують дві базові підсистеми: організаційних форм адвокатської діяльності та адвокатського самоврядування.

Зв'язки між елементами характеризують відносини взаємозалежності, обумовленості, взаємовпливу. Традиційним є поділ зв'язків на такі види: вертикальні (субординаційні) і горизонтальні (координаційні); суттєві та несуттєві; необхідні й випадкові; генетичні, структурні та функціональні; стійкі й нестійкі; прямі та непрямі; формальні й неформальні тощо. Серед значної кількості та широкого розмаїття зв'язків у межах ЗТС мають значення лише системні зв'язки – основні, стійкі, закономірні. Проста сукупність або механічний набір елементів, між якими відсутні необхідні зв'язки й відносини, не утворюють систему. Обираючи той чи інший тип зв'язків або відносин, можна з одного набору елементів спроектувати абсолютно різні системи.

Однак тлумачення поняття «структура» здійснюється по-різному. Домінуючою є думка, згідно з якою структуру утворює сукупність зв'язків і відносин між елементами системи [14, с. 114; 15, с. 157; 16, с. 119]. Водночас існує й інша позиція, прибічники якої, крім зв'язків і відносин між елементами, включають до поняття «структура» самі елементи [17, с. 11]. Неважко помітити, що в такому випадку дефініція «структура» стає практично ідентичною загальноприйнятому поняттю «система». Внесення термінологічної плутанини в розуміння базових категорій науки не можна визнати раціональним.

Аналіз підходів вітчизняних і зарубіжних учених показує, що поняття структури, крім зв'язків і відносин між елементами, несе в собі також такий відтінок змісту, як розташування елементів, будова, устрій. У свою чергу будова є розміщенням, взаємним розташуванням частин чого-небудь [5, с. 34; 4, с. 100]. Акцент на формі розміщення елементів міститься також у визначеннях структури, розроблених представниками загальних і галузевих наук [12, с. 25; 8, с. 59; 18, с. 116].

Ідеться фактично про розташування елементів у просторі, їх просторову конфігурацію. Очевидно, що досліджуваний аспект лише частково охоплюється термінологічною конструкцією «зв'язки й відносини між елементами». Тому з огляду на самостійний значеннєвий смисл цього явища структуру системи варто визначити як форму розміщення та взаємозв'язку елементів системи.

На жаль, у науці не вироблено чіткі настанови щодо «мінімальної щільності мережі зв'язків» [19, с. 121] між елементами системи, що є необхідним для утворення системи. Робота в цьому напрямі триває, про що свідчить виокремлення «систем у слабкому сенсі» [15, с. 148], «сумативних» і «факторизованих» систем.

У літературі існують різні думки щодо кількості та змісту ознак (рис, властивостей) системи [20, с. 92; 12, с. 17, 72-76]. Як ознаки системи розглядаються переважно такі явища:

- цілісність, тобто стан, коли зв'язки між елементами міцніші, ніж зв'язки із зовнішнім середовищем;
- цілеспрямованість, що характеризує вектор розвитку системи, визначальну роль мети як фактора об'єднання зусиль елементів, формування функцій, складу й структури системи;
- емерджентність, тобто набуття системним цілим інтегральних властивостей, які відсутні в елементів, що його складають;
- структурність, тобто наявність необхідної й достатньої сукупності зв'язків і відносин між елементами, їх оптимальна просторова конфігурація для досягнення мети системи;
- ієрархічність, що передбачає можливість розгляду як системи кожного елемента досліджуваної системи, а її самої – як елемента (підсистеми) системи вищого рівня;
- стійкість як здатність системи зберігати параметри свого функціонування в умовах деструктивних змін у зовнішньому чи внутрішньому середовищі.

Зовнішнє середовище утворює сукупність об'єктів, які не входять до системи та зміна параметрів яких впливає на функціонування системи. Системою вищого рівня є система, до складу якої досліджувана система входить як елемент або підсистема. Так, система адвокатури України є елементом правової системи країни.

Досить усталеною в теорії є класифікація систем на відкриті й замкнені, абстрактні та конкретні, живі й неживі, статичні та динамічні, природні й штучні [10, с. 62-67; 8, с. 59-63; 20, с. 134].

Із системами різних видів тісно межує поняття «організація». Основні трактування цього багатозначного терміна зводяться до розуміння його як колективного суб'єкта діяльності або процесу організаційного впорядкування. Аналіз вітчизняних та іноземних підходів до розуміння поняття, що розглядається, показує, що відмітними рисами організації як різновиду системи є цільова домінанта й високий рівень упорядкованості, розвиненості внутрішніх зв'язків та елементів як результат скоординованого, планомірного, комплексного впливу її проектувальників (корегувальників). Як колективний соціальний суб'єкт організація становить раціонально впорядковану групу людей, об'єднаних стійкими зв'язками й відносинами заради реалізації певної мети.

Залежно від характеру імпульсів, що надходять із середовища, відповідь системи може характеризуватись довгостроковою еволюцією, короткостроковою адаптацією або швидким перетворенням її із цілого на елемент (підсистему) іншої системи. Останній варіант неодноразово спостерігався у вітчизняній і зарубіжній історії, коли адвокатуру відносили до системи державної служби (Німеччина, Норвегія в XIX ст.) або органів юстиції (Україна в XX ст.), що кардинально змінювало її риси та потенціал.

Донедавна мало поширення явище так званих кишенькових адвокатів. У прямому й переносному сенсі сила зв'язків зі слідчим чи прокурором у них була більшою, ніж із колегами-адвокатами як

елементами адвокатської системи. Будучи формально складником системи адвокатури, кишенькові адвокати фактично перетворились на придаток державної правоохоронної системи.

Необхідність побудови адвокатури як системи постає із самого життя, адже її щоденними супротивниками виступають високоорганізовані системи Міністерства внутрішніх справ України, прокуратури, Служби безпеки України тощо. Цілком логічно, що системі має протистояти система, а не воїни-одинаки, яких значно легше нейтралізувати.

Однак у кожного, хто цікавиться проблематикою адвокатури, рано чи пізно виникає запитання: чи існує в Україні система адвокатури?

Склад адвокатури як перелік, що включає десятки тисяч адвокатів, є безумовно наявним. Фактичний склад адвокатури як системи утворюють не всі особи, які мають адвокатські свідоцтва (таких в Україні близько 32 тисяч), а лише ті з них, право на заняття адвокатською діяльністю яких не зупинено чи не припинено (їх близько 25 тисяч). Наприклад, особа пройшла конкурс на посаду слідчого в поліції, зупинивши право на заняття адвокатською діяльністю. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю в неї залишилось, проте вона стала елементом системи поліції.

Складніше з другим компонентом системи – структурою як формою розміщення та взаємозв'язку елементів системи. Чи достатніми є зв'язки й відносини між адвокатами для констатації наявності системи адвокатури? Таке питання неминуче виникає з огляду на відсутність у період дії Закону України «Про адвокатуру» 1992 р. системи адвокатського самоврядування та поширені серед частини адвокатів пасивно-ізоляціоністські погляди (на кшталт «моя хата з краю»). Традиційними стали докори щодо відсутності єдності й порозуміння серед адвокатів, неспроможність подолати розкол і ворожнечу. Можливо, адвокатура досі залишається віртуальною мережевою структурою, об'єднаною лише фіксованим членством та обов'язком сплачувати внески?

Відповідаючи ствердно щодо існування системи адвокатури, варто звернути увагу на те, що з набуттям чинності Законом України «Про адвокатуру» 2012 р. відбулось посилення каналів зв'язку між адвокатами на регіональному й загальнодержавному рівнях. Каталізатором змін стало запровадження обов'язковості рішень вищих органів адвокатського самоврядування для нижчих органів і пересічних адвокатів. Корпоративно-нормативний чинник, звичайно, не може примусити адвокатів до об'єднання, проте він сприяв розвитку усвідомлення власних потреб, їх артикуляції, узгодженню з колегами та впровадженню в життя.

З'явилася платформа для спільної роботи й напрацювання заходів реалізації передбачених у законі можливостей щодо захисту прав адвокатів. Хоча частина адвокатів не бере участь у роботі органів адвокатського самоврядування, «скептиків» підштовхує до об'єднання активність спільних «ворогів» в особі державних органів різних рівнів. Розвиваються також такі перспективно потужні об'єднувачі фактори, як професійна самосвідомість, корпоративний дух і солідарність. Це явище корпоративного життя має великий потенціал зростання та широкі приховані резерви, які використовуються сьогодні недостатньо.

За висхідною ієрархією система адвокатури має бути завершеною та досить незалежною. У радянський період, як пам'ятаємо, адвокатура УРСР не мала в масштабах республіки центрального органу. Із завданням «очолити» її, зробити придатком, підсистемою державного апарату успішно впорались відділи юстиції при облвиконкомах, які фактично підпорядковувались Міністерству юстиції УРСР. Спокуса «осідлати» адвокатуру виникатиме завжди, якщо в її системі існуватиме організаційна незавершеність, компетенційна недостатність або невизначеність, домінування державного елемента.

Елементи системи адвокатури поєднуються системоутворювальними зв'язками, основу яких складають єдина мета й завдання, а також спеціальна правосуб'єктність адвоката. Не кожне явище чи компонент можуть бути елементом системи адвокатури, а лише ті з них, що відповідають наведеним трьом параметрам, що забезпечують інтеграцію розрізнених частин у цілеспрямоване, стійке утворення.

Дещо складнішою є ситуація з віднесенням до системи адвокатури колективних суб'єктів, у складі яких перебувають адвокати (громадські організації та спілки, благодійні фонди тощо). Справа в тому, що в деяких державах відсутні професійні асоціації адвокатів, тому функції останніх виконують громадські організації. Вирішуючи це питання, необхідно враховувати як телеологічний, так і кадровий компонент, співвідношення цілей, кількісного складу адвокатів та неадвокатів.

Домінування неадвокатів не дає змогу розглядати таку соціальну спільноту як елемент системи адвокатури України.

Чинну систему адвокатури України утворюють адвокати, об'єднані через організаційні форми адвокатської діяльності та адвокатського самоврядування задля ефективної реалізації мети й завдань адвокатури.

Проектування майбутньої та корегування параметрів функціонуючої системи адвокатури має проводитись шляхом визначення примату трьох вузлових категорій: пріоритету мети над функцією та функції над системою. Загальна логіка конструювання може бути представлена у вигляді такого ланцюга: «проблемна ситуація – мета – завдання – функції – склад і структура – зовнішні умови».

Головна частина системи має відповідати за прийняття стратегічних для розвитку системи рішень, забезпечувати й контролювати їх реалізацію, корегувати поведінку нижчих елементів у разі вчинення дій, що перешкоджають досягненню стратегічної мети. Щоб не відволікатись на поточні, рутинні справи й мати достатньо часу для приділення уваги фундаментальним, перспективним пріоритетам, доцільно за можливості передати на нижчий рівень вирішення низки питань тактичного характеру. Рівень внутрішньої розгалуженості системи адвокатури має відповідати ступеню різноманітності проблематики, з якою адвокатам доводиться стикатись під час взаємодії із зовнішнім середовищем.

Таким чином, особливістю адвокатури як системного утворення є те, що вона є великою й складною соціотехнічною системою. Великий розмір (масштаб) пов'язаний зі значним кількісним складом адвокатів і широким географічним представництвом в усіх адміністративно-територіальних одиницях. Складність зумовлюється диференційованою горизонтальною й вертикальною структурами на регіональному та національному рівнях, поєднанням соціальної й технічної підсистем, характером вирішуваних функціональних завдань (значним обсягом допомоги, що надається в межах держави, її суспільно важливим значенням, наявністю виняткової прерогативи з надання правової допомоги певних видів).

ЛІТЕРАТУРА

1. Сучасні системи адвокатури / за ред. О.Д. Святоцького. – К. : Право України, 1993. – 176 с.
2. Сопілко І.М. Місце та роль сучасної адвокатури України в правозахисному механізмі / І.М. Сопілко // Юридичний вісник. – 2012. – № 1. – С. 82-86.
3. Кальний В. Організація надання якісної безоплатної правової допомоги : проблеми та шляхи її вирішення / В. Кальний // Юридичний журнал. – 2002. – № 3. – С. 68-70.
4. Великий тлумачний словник української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2005. – 1728 с.
5. Івченко А.О. Тлумачний словник української мови / А.О. Івченко. – Х. : Фоліо, 2002. – 540 с.
6. Webster's ninth new collegiate dictionary. – Springfield : Merriam-Webster Inc., 1987. – 1563 p.
7. Bertalanffy von L. General systems theory : foundations, development, applications / von L. Bertalanffy. – New York : Georg Braziller Inc., 1969. – 289 p.
8. Skyttner L. General systems theory : problems, perspectives, practice / L. Skyttner. – London : World Scientific Publishing Co, 2005. – 524 p.
9. Логика и методология системных исследований / отв. ред. Л.Н. Сумарокова. – К. ; Одесса : Выща шк. Головное изд-во, 1977. – 255 с.
10. Гиг Дж. Прикладная общая теория систем / Дж. Гиг ; перев. с англ. анд. физ.-мат. наук Б.Г. Сушкова, д-ра философ. наук В.С. Тюхтина. – М. : Мир, 1981. – 336 с.
11. Воронов А.А. Системный подход к исследованию адвокатуры и науки об адвокатуре / А.А. Воронов // Евразийская адвокатура. – 2013. – № 1. – С. 135-140.
12. Мельник Л.Г. Фундаментальные основы развития / Л.Г. Мельник. – Сумы. : ИТД “Университетская книга”, 2003. – 288 с.
13. Акофф Р. О целеустремленных системах / Р. Акофф, Ф. Эмери ; перев. с англ. Г.Б. Рубальского ; под ред. И.А. Ушакова. – М. : Сов. радио, 1974. – 272 с.

14. Малишев Б.В. Правова система (телеологічний вимір) : монографія / Б.В. Малишев. – К. : “ВД “Дакор”, 2012. – 364 с.
15. Хук ван М. Право как коммуникация / М. ван Хук ; перев. с англ. М.В. Антонов, А.В. Поляков. – СПб. : Издательский дом С.-Петербур. гос. ун-та, ООО “Университетский издательский консорциум”, 2012. – 288 с.
16. Лафта Дж. К. Теория организации / Дж. К. Лафта. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 416 с.
17. Baligh H.H. Organization structures : theory and design, analysis and prescription / H.H. Baligh. – New York : Springer, 2006. – 483 p.
18. Дворецька Г.В. Соціологія : навч. посіб. / Г.В. Дворецька. – вид. 3-тє, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2013. – 428 с.
19. Садовский В.Н. Основания общей теории систем : Логико-методологический анализ / В.Н. Садовский. – М. : Наука, 1974. – 279 с.
20. Raz J. The concept of a legal system / J. Raz. – New York : Oxford University press, 1997. – 241 p.

REFERENCES

1. Svyatotskyi, O.D. (1993), *Suchasni systemy advokatury* [Modern advocacy system], Pravo Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
2. Sopilko, I.M. (2012), “Place and role of modern Ukrainian advocacy human right-based mechanism”, *Yurydychnyi visnyk*, no. 1, pp. 82-86.
3. Kalnyi, V. (2002), “Organization of quality free legal help: problems and ways to its decision”, *Yurydychnyi zhurnal*, no. 3, pp. 68-70.
4. Busel, V.T. (2005), *Velykyi tlumachnyi slovnyk ukrayinskoyi movy (z dod. i dopov.)* [Great dictionary of Ukrainian language (with adds)], VTF “Perun”, Kyiv; Irpin, Ukraine.
5. Ivchenko, A.O. (2002), *Tlumachnyi slovnyk ukrayinskoyi movy* [Definition dictionary of Ukrainian], Folio, Kharkiv, Ukraine.
6. (1987), Webster’s ninth new collegiate dictionary, Springfield: Merriam-Webster Inc., 1563 p.
7. Bertalanffy von L. (1969), *General systems theory: foundations, development, applications*, Georg Braziller Inc., New York, 289 p.
8. Skyttner, L. (2005), *General systems theory: problems, perspectives, practice*, World Scientific Publishing Co, London, 524 p.
9. Sumarokova, L.N. (1977), *Lohika i metodolohiya sistemnykh issledovaniy* [Logic and methodology of system researches], Vyscha shk. Holovnoe izd-vo, Odesa, Ukraine.
10. Gig, Dzh. (1981), *Prikladnaya obshchaya teoriya sistem* [General applied theory of systems], Translated by Sushkov, B.G. and Tyukhtin, V.S., Moscow, Russia.
11. Voronov, A.A. (2013), “System approach to the research of advocacy and science about advocacy”, *Evrasiyskaya advokatura*, no. 1, pp. 135-140.
12. Melnik, L.G. (2003), *Fundamentalnye osnovy razvitiya* [Fundamental basis of development], ITD “Universitetskaya kniha”, Sumy, Ukraine.
13. Akoff, R. and Emeri, F. (1974), *O tselestremlynykh sistemakh* [About directed on purpose systems], Translated by Rubalskiy, H.B., Moscow, Russia.
14. Malyshev, B.V. (2012), *Pravova systema (teleolohichnyi vymir) : monohrafiya* [Legal system (teleologic world): monograph], “VD “Dakor”, Kyiv, Ukraine.
15. Khuk van M. (2012), *Pravo kak kommunikatsiya* [Right as communication], Translated by Antonov, M.V. and Polyakov, A.V., Saint Petersburg, Russia.
16. Lafta Dzh. K. (2006), *Teoriya organizatsii* [Theory of organization], TK Velbi, Izd-vo Prospekt, Moscow, Russia.

17. Baligh, H.H. (2006), *Organization structures: theory and design, analysis and prescription*, Springer, New York, 483 p.
18. Dvoretzka, H.V. (2013), *Sotsiologhiya : navch. posib.* [Sociology: schoolbook], KNEU, Kyiv, Ukraine.
19. Sadvoskiy, V.N. (1974), *Osnovaniya obshchey teorii sistem: Lohiko-metodolohicheskyy analiz* [Basis of the general theory of systems: logical and methodological analysis], Nauka, Moscow, Russia.
20. Raz, J. (1997), *The concept of a legal system*, Oxford University press, New York, 241 p.

УДК 340.12 (477.8+436+439)

ЮРИДИЧНІ ПІДСТАВИ ВХОДЖЕННЯ ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ ТА ЗАКАРПАТТЯ ДО СКЛАДУ ІМПЕРІЇ ГАБСБУРГІВ

Луцький М.І., к.ю.н., доцент

*Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького,
вул. Євгена Коновальця, 35, м. Івано-Франківськ, Україна
lm.ilyn@gmail.com*

У статті розкриваються юридичні підстави входження Галичини, Буковини та Закарпаття до складу Австрійської, а згодом Австро-Угорської імперії. Основний акцент робиться на обґрунтуванні австрійських юристів їхнього права фактичного приєднання до імперії частини українських земель колишнього Галицько-Волинського князівства. Особливу увагу приділяється основним етапам впровадження австрійської системи права та визначення основних критеріїв реєстрації цього законодавства в період функціонування Західноукраїнської Народної Республіки.

Ключові слова: імперія Габсбургів, Галичина, Буковина, ЗУНР, інкорпорація, правовий статус.

ЮРИДИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ ВСТУПЛЕНИЯ ГАЛИЧИНЫ, БУКОВИНЫ И ЗАКАРПАТЬЯ В СОСТАВ ИМПЕРИИ ГАБСБУРГОВ

Луцкий М.И.

*Ивано-Франковский университет права имени Короля Данила Галицкого,
ул. Евгения Коновальца, 35, г. Ивано-Франковск, Украина
lm.ilyn@gmail.com*

В статье раскрываются юридические основания вхождения Галичины, Буковины и Закарпатья в состав Австрийской, а затем Австро-Венгерской империи. Основной акцент делается на обосновании австрийских юристов их права фактического присоединения к империи части украинских земель бывшего Галицко-Волинского княжества. Особое внимание уделяется основным этапам внедрения австрийской системы права и определения основных критериев реєстрації этого законодательства в период функционирования Западноукраинской Народной Республіки.

Ключевые слова: империя Габсбургов, Галичина, Буковина, ЗУНР, инкорпорация, правовой статус.

LEGAL FOUNDATIONS IN INCORPORATION OF GALICIA, BUKOVINA AND THE TRANSCARPATHIAN REGION INTO THE HABSBERG MONARCHY

Lutskyy M.I.

*King Daniel of Galicia Ivano-Frankivsk Law University,
str. Evgene Konovaltsia, 35, Ivano-Frankivsk, Ukraine
lm.ilyn@gmail.com*

The article highlights chief historic and legal approaches to determining legal and actual foundations of incorporation of Galicia, Bukovina and the Transcarpathian Region into the Habsburg Monarchy. The detailed analysis of the key agreements which existed among Austria-Hungary, Russia and Prussia is carried out. They divided the Polish-Lithuanian Commonwealth among themselves into three parts.

Characterizing the achievements of the national science in research of this problem, it is specified that it became the object of scientific studies on the verge of XIX and XX centuries. During the soviet period the interest to this problem weakened, except for the scientific studies of the Lviv legislator V. Kulchytskyi. This problem became especially topical in the period of independence, when researches of the processes of national revival and revolutionary movement started in the Transcarpathian region at the beginning of XX century.